

POSUDEK
oponenta bakalářské práce

Jméno studenta: **Adriana Hůlková**
Název bakalářské práce: **Role spirituality**
..... **v životě věřících psychoterapeutů**
Vedoucí: **Doc. PhDr. Zdeněk Vojtíšek, Th. D.**
Odevzdání posudku: **září 2018**

Studentka Adriana Hůlková se svou bakalářskou prací pokusila o příspěvek do aktuální debaty o roli spirituality v psychoterapii. Provedla osm polostrukturovaných rozhovorů s psychoterapeuty různých směrů, které jiní terapeuti označili jako „věřící“ a kteří se sami v rozhovorech k některému typu duchovního života přihlásili. Přepisy těchto rozhovorů mají rozsah 127 normovaných stran, což ukazuje na autorčinu píli a zaujetí pro věc. Tvoří osm příloh (čísla 3–10), zatímco v samotné bakalářské práci jsou uvedeny pouze hlavní momenty, které z nich vyplynuly. K pozitivním badatelským vlastnostem autorky můžeme vedle píle a zaujetí připočítat i pečlivost: její teoretický úvod samozřejmě nemůže mít ambici přinést něco nového nebo hlubokého, ale je zpracován s porozuměním a pečlivě.

Bohužel, hodnota těchto pozitiv je umenšena jediným, zato ale velmi závažným nedostatkem: studentka ve své práci neprozrazuje (anebo naznačuje pouze velmi vágně), co vlastně dělá, proč to dělá a jaké konkrétní výsledky má její píle, zaujetí a pečlivost přinést. Po přečtení práce tedy nevíme o mnoho více než dříve: jenom to, co je velmi obecně formulováno ve druhém odstavci Závěru a co by každý jen trochu informovaný zájemce o problematiku mohl říci i bez jakéhokoli výzkumu. Toto vyznění „do ztracena“ je možná způsobeno i tím, že Závěr není skutečným Závěrem, ale jen jakousi rozsáhlejší anotací, která jen shrnuje to, jak studentka postupovala. Skutečný Závěr by byl odpovědí na jasně formulované cíle bakalářské práce. Ty ovšem v Úvodu chybí. Formulaci cíle v Úvodu snad trochu nahrazuje první věta, v níž studentka konstatuje, že práce se zabývá tím, jakou úlohu sehrává spiritualita v životě věřících psychoterapeutů (to ovšem už tušíme z názvu...). Explicitně jako cíl studentka uvádí (v poslední větě téhož Úvodu) to, aby práce posloužila „jako východisko dalšího výzkumu“. Něco takového ovšem těžko může být cílem akademické práce, spíše jejím smyslem. Cíl musí být badatelský či výzkumný. O něčem takovém se autorka bohužel nezmiňuje a s tím bohužel koresponduje i málo vypovídající Závěr.

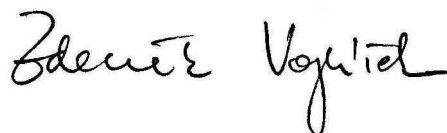
Podobnou chybu udělala studentka i ve svém chvályhodném a pilném výzkumu: fatálně v něm chybí výzkumné otázky, které by si sama položila, takže výsledkem výzkumu je pouze neurčitý dojem. Není jasné, k čemu přesně autorka chtěla dojít, ani zda k něčemu skutečně došla a co to případně je. Není jasné, proč autorka položila právě ty otázky, které položila. – Neumím si proto představit, že by se tak tato bakalářská práce mohla stát východiskem dalšího výzkumu. Ano, krutě, ale bohužel pravdivě řečeno: bez otázek samozřejmě nejsou žádné odpovědi. A bez odpovědí se výzkum míjí svým účelem.

A podobná chyba postihuje i důležitou část výzkumu a celé bakalářské práce: fenomén psychospirituální krize. Proč se autorka soustředila zrovna na něj? Proč se ptá i terapeutů, kteří nejsou vycvičeni v transpersonální psychologii, na tento specifický pojem? Terapeuti, kteří nepatří k tomuto směru, nutně musejí odpovídat intuitivně a bez znalosti věci, takže jejich vnímání fenoménu je velmi rozkolísané. Co chtěla těmito otázkami zjis-

tit? Zdá se, že v tomto případě studentka nejen nesdělila své záměry čtenářům, ale snad je neformulovala ani sama pro sebe.

Kromě této fatální chyby ve třech podobách žádné zásadní nedostatky neshledávám. Co se týče obsahu, měl bych jen jedinou pochybnost, a to o Rogersově zabývání se fenoménem transcendence (strana 61), ale rád se nechám při obhajobě poučit. Práce je dobrá také formálně, odkazy na literaturu jsou v pořádku, stylisticky je odpovídající, několik gramatických a pravopisných chyb nestojí za řeč.

Celkové hodnocení je pro mě těžké. Musím přiznat, že nejrady bych byl, kdyby studentka práci přepsala a jasně formulovala její cíle a výsledky. Jen tak by mohly být její rozhovory skutečně využity a jen tak by její práce mohla mít smysl pro další bádání. Hodnocení „nedostatečně“ by ovšem bylo velmi nespravedlivé, a to nejen vzhledem k její píli atd., ale i vzhledem k obsahu práce, k empatickému způsobu vedení rozhovorů atd. Jako nepřiliš spravedlivé cítím dokonce i hodnocení „dobře“. Ale ona zásadní chyba, o jejíž třech podobách jsem psal na předchozí straně, mi znemožňuje hodnotit lépe než právě tímto stupněm „dobře“.

Zdeněk Vojtíšek